

Aihe	9. luokan yhteiskuntaopin tunti ulkona
Tavoitteet	<ul style="list-style-type: none"> tiedonhankinta eri keinoin tutustuminen kaupungintaloon ryhmätyöskentelyn harjoittelu
Kohderyhmä ja koko	15-vuotiaiden yhteiskuntaopin ryhmä, 20 oppilasta
Ajankohta, käytävissä oleva aika	Kevät–syksy, kesto n. 2 tuntia
Tarvikkeet	<ul style="list-style-type: none"> A3 –paperia 10 kpl tusseja muistiinpanojen tekemiseen laput kunnan peruspalveluista
Valmistelut	<p>Valmistelut luokassa</p> <ul style="list-style-type: none"> kunnallisen hallintotyöskentelyyn ja kunnan järjestämiin peruspalveluihin tutustuminen ennakolta sopikaa vierailuaika kaupungintalolle ja pyrkikää saamaan nuorisovaltuuston edustaja paikalle
<p>Ohjelma ja aikataulu</p> <p>0–5 min</p> <p>5–20 min</p>	<p>1. Aloitukset ja taustatehtävä</p> <ul style="list-style-type: none"> Päivän ohjelman esitleminen. Taustatehtävän aloitus. <p>Taustatehtävänä: Mysteeriarkku</p> <ul style="list-style-type: none"> Annetaan oppilaille arkku/laukku kannettavaksi. Arkku täytyy pitää koko matkan mukana, eikä sitä avata ennen luvan saantia. Jokainen ryhmä/pari huolehtii arkusta vuorollaan. Tehtävän tavoitteena on tuoda esille yhteistyön tärkeys. Aarrearkun kantaminen ei onnistu yhdeltä henkilöltä, vaan siihen tarvitaan kaikki. Tuokion lopuksi henkilöt saavat avata arkun ja kurkistaa sisälle. Sisällä on pieni katkelma toisten auttamisesta, yhteistyöstä ja niiden yhteydestä yhteiskunnan toimimiseen ja ylläpitoon. Lisäksi arkusta löytyy palkinnoksi karkkipussi. Viesti: <i>Yhteistyötä tekemällä kenenkään taakka ei kasva liian suureksi. Oli sitten kyseessä verojen maksu, ryhmätyön tekeminen tai näytelmän esittäminen. Yhdessä nautittuna työn hedelmätkin ovat makeampia – tässä tapauksessa karkit.</i> Kesto koko toimintatuokio. <p>2. Kunnan tarjoamat julkiset peruspalvelut</p> <ul style="list-style-type: none"> Kiivetään Naisvuoren huipulle. Jaetaan oppilaat pareihin ja annetaan parien etsiä ympäristöä havainnoiden Mikkelin maisemasta kaupungin tarjoamat julkiset palvelut. Annetaan ohjeeksi myös mieltä, mitä muita julkisia palveluita kunta tarjoaa, vaikka ne eivät näy näköalapaikalle asti. Vaihtoehtoisesti oppilaille voidaan antaa kortteja, joihin on kirjattu kunnan julkiset palvelut. Oppilaat saavat suunnitella parin kanssa ko. peruspalveluun liittyvä pieni näytelmä. Muiden tehtävänä on päätellä, mikä peruspalvelu on kyseessä. Esim. kaksi henkilöä keskustelee, miten voisi muuttaa kadun muotoa mutkikkaasta suoraksi tai kehuu, miten taas lainasivat kolme kassillista kirjoja. 1. Pakolliset julkiset peruspalvelut: terveydenhuolto (sairaala), perusopetus (Päämajan koulu, Mikkelin lyseo), päivähoido, sosiaalihuolto (esim. vanhukset, vammaiset), maankäyttö ja rakentaminen (asemakaava), vesihuolto- (vesilaitos, vesitorni), energia- ja jätehuolto (voimalaitokset, roskikset), katujen kunnossa-

20–50 min	<p>pito (siisteys, kunto, lumenauraus) ja ympäristönsuojelu.</p> <p>2. Vapaaehtoiset peruspalvelut: kirjasto – (kaupunginkirjasto), kulttuuri (teatteri, museot), nuoriso – (tapahtumat esim. täydellinen liikuntakuukausi) ja vapaa-ajan palvelut (virkistysalueet, koirapuistot).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kootaan palvelut yhdessä A3-paperille mindmap-muotoon. • Kesto 10–15 min, paikkana Naisvuori. <p>3. Nuorten muutostoiveet omaa kuntaa kohti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kysytään, ovatko oppilaat tyytyväisiä kotikuntansa palveluihin. Aktivoidaan oppilaat miettimään, miten he itse tai muut kuntalaiset haluavat muuttaa kuntaa. • Laaditaan pohdinnan pohjalta kysymys, joka esitetään gallup-kyselynä julkisella paikalla. Kysymys voi olla muotoa, jonka vastauksena kyllä tai ei tai vastaaja voi valita muutaman vaihtoehdon väliltä mieleisensä. Pyritään haastattelemaan vähintään 5–10 henkilöä. • Ohjeistetaan oppilaat kyselyn tekovaiheisiin: (esittäytyminen, kysymys ja kiittäminen ajasta, vaikka kysyttävä ei haluaisi osallistua kyselyyn). • Kesto n. 30 min, paikkana tori.
50 min– 1h 10 min	<p>4. Kansalaisaloitteen edistäminen toteutettavaksi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Käydään läpi kaikkien ryhmien tekemät vastaustulokset ja ryhmitellään samansuuntaisia kysymyksiä tehneet miettimään, mikä heidän esittämistään vaihtoehtoista olisi nuorten kannalta parhain toteuttaa. • Mietitään, miten ideaa voi edistää kunnallisella tasolla. • Kerrataan, mitkä ovat tahot, jotka vaikuttavat kunnallisessa päätöksenteossa. • Ota etukäteen kaupungintaloon yhteyttä ja varmista vierailuajankohta. • Kesto 20 min, paikkana tori.
1 h 10 min–1 h 55 min	<p>5. Vierailu kaupungintalolla</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilaille esitellään kaupungintalon tilat (valtuustosali, kaupunginhallituksen ja lautakuntien tilat). Lisäksi kaupunginjohtajan esittäytyminen on toivottavaa. • Esitellään oppilaille oman kunnan nuorisovaltuuston edustaja, joka voi yhdessä kunnan edustajan kanssa vastata oppilaiden kysymyksiin, kuinka viedä ideoita eteenpäin. • Kerrotaan nuorille, miten he voivat vaikuttaa omassa kunnassa. (Nuorisovaltuusto, nettisivut: kuntalaisaloite.fi ja ota kantaa.fi, joiden kautta myös alaikäiset voivat kommentoida ja tehdä ehdotuksia oman kunnan kehittämiseksi. Kuntalaisaloitteen kautta lähetettyihin aloitteisiin kunnan edustaja on vastuullinen vastaamaan kirjallisesti.) • Kesto 30–45 min, paikkana kaupungintalo.
1 h 55 min–2h 10 min	<p>6. Yhteenveto vaikuttamiskeinoista</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kaupungintalon vierailun yhteydessä oppilaat tekevät muistiinpanoja tai ainakin kirjoittavat päättäjätahotahot muistiin. • <i>Vaikutustyön eri tahoja: kansalaisaloite, nuorisovaltuusto, lautakunnat (mm. opetus, terveys, ympäristö, kulttuuri- ja liikuntalautakunta), vaalit, kaupunginvaltuusto ja kaupunginhallitus, neuvostot (kaupungin ja järjestöjen yhteinen yhteistyötaho) ja kansalaisjärjestöt</i> • Kaupungintalolta saadun vastauksen jälkeen oppilaat tekevät kaavion, jonka avulla he pystyvät esittelemään muille, millainen on heidän ajamansa asian käsittelypolku kunnallisella tasolla. • Esitetään kaaviot kertauksena seuraavalla tunnilla.

<p>2 h 10 min–2h 15 min</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kesto n. 15 min ja kaavioesityksiin varattava aika n. 20 min. Yhteensä kesto n. 25–30 min, paikkana kaupungintalo tai sen edusta. <p>7. Mysteerilaukun aukaiseminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aukaistaan laukku tuokion loppuksi ja luetaan viesti. • Kysytään oppilailta, osallistuivatko kaikki laukun kantamiseen ja oliko työnjako oikeudenmukainen. • Kesto 5 min, paikka vapaavalintainen. <p>BONUS: Tulevaisuuden visiointi. Kuvittele itsesi 50 vuoden päähän. Olet silloin n. 64-vuotias. Millaisena alueena haluaisit nähdä alueen? Millaisia palveluja on tarjolla ko. alueella? Mitkä ovat silloin kunnan peruspalvelut?</p>
<p>Koonti</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nostetaan esille oman aktiivisuuden merkitys yhteiskunnan kehittämisessä.
<p>Huomioitavaa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sään mukainen vaatetus.
<p>Lisää tietoa</p>	